

УДК 339

К. Козак

(Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка)

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Економіка розвинутих країн в значній мірі носить інноваційний характер, базуючись на застосуванні нових знань і сучасних інформаційних технологій. Загальновідомо, що глобальною тенденцією стало значне зниження та ліквідація бар'єрів на шляху до вільної торгівлі а також встановлення відповідних стандартних правил та умов міжнародної торгівлі. Саме завдяки цьому відбувається набування ринками загальних рис, які пред'являють відповідні вимоги і до виробників і до постачальників товарів і послуг. В таких умовах інтелектуальна власність стала одним з найважливіших факторів, що визначає успіх виробничої і підприємницької діяльності як на внутрішньому так і на міжнародному ринку. Адже використання результатів інтелектуальної власності дає суттєві переваги в конкурентній боротьбі. Успіх справи залежить від багатьох факторів таких як неординарність технічних рішень, вміння оцінити і спрогнозувати комерційну значимість, вміння швидко і гнучко реагувати на зміни ринку та адаптуватися до нових умов. Саме ці фактори характерні для малого та середнього бізнесу і являються його великою перевагою. Як відомо, в багатьох країнах світу малі та середні підприємства створюють значну долю внутрішнього валового продукту та складають основу ринкової економіки.

Сучасна економіка відкрила грандіозні перспективи перед малим і середнім інноваційним бізнесом, який являється основою науково технічного прогресу розвинутих країн світу. Так, в США і країнах Євросоюзу малий та середній бізнес складає 50% інноваційної продукції. При чому, законодавство цих країн у сфері інтелектуальної власності передбачає пільги для малого та середнього бізнесу та індивідуальних винахідників. Це пояснюється тим, що малі та середні підприємства більш чутливі до інновацій і завдяки своєму динамізму в значній мірі забезпечують переозброєння і реструктуризацію виробництва на сучасній науково – технічній основі. Дуже часто малі та середні підприємства створюються саме для реалізації нової наукової ідеї або технічної розробки. Не дивлячись на обмеженість власних ресурсів, малі та середні підприємства здатні отримувати інвестиції саме для створення інноваційної продукції на замовлення крупних компаній і корпорацій, виступаючи їх партнерами чи суппідрядчиками. Тому, інноваційне виробництво і його обслуговування стали перспективною ринковою нішою для малих і середніх підприємств, а інтелектуальна власність являється дійсним механізмом утвердження і укріплення їх позицій на цьому ринку. Щодо України, то в останні роки спостерігаються значні позитивні покращення у сфері просвітницької та інформаційної діяльності, а також представлення різноманітних послуг пов'язаних з набуванням та використанням прав інтелектуальної власності. З'явилися можливості отримувати спеціалізовану освіту, збільшилась кількість спеціальної літератури і періодичних видань у сфері інтелектуальної власності. Крім того, нещодавно був створений центр інновації і патентно – інформаційних послуг, який надає широкий спектр послуг для бажаючих, веде консультативну роботу та систематично проводить семінари і конференції. Позитивним аспектом є й те, що законодавство й процедурні аспекти набування прав інтелектуальної власності в Україні набувають відповідної гармонії з нормами ЄС та іншими міжнародними стандартами.